

NKA/ Közgyűjtemények Kollégiuma
Pályázati azonosító: 204158/00067
Régi pályázati azonosító: 3558/00067

Király Gyula repülőhadnagy hagyatéka
(Szakmai beszámoló)

2015 szeptemberében Theodore Szinger magyar származású, jelenleg Ausztráliában élő állampolgár azzal a szándékkal kereste fel a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeumot, hogy a tulajdonában lévő II. világháborús magyar repülőhadnagyi hagyatékot eladja. Az NKA Közgyűjteményi Kollégiuma által meghirdetett pályázati felhívás adott lehetőséget a Hadtörténeti Múzeumnak Király Gyula repülőhadnagy hagyatékának megvásárlására.

Király Gyula 1923. május 10-én született, Budapesten. Gimnáziumi tanulmányait a fővárosi Toldy Ferenc Főreál gimnáziumba végezte. Már iskolai tanulmányai során kialakult modellezés iránt való szeretete, így hamar a Cavalloni Aero Kör Ifjúsági elnökségébe jutott. 1938-ban termovitorlázójával országos verseny is nyert. Az 1930-as évek végén, az 1940-es évek elején vitorlázó repülő oktatáson vett részt, majd 1941-ben önként jelentkezett a légierőhöz. 1941-1943 között Kassán a Magyar Királyi Vitéz Nagybányai Horthy István Honvéd repülő akadémián tanult. 1943. december 6-án avatták hadnaggyá. 1944-től vadászrepülő átképzésen vett részt és 1944. május 1-től a Magyar Királyi Honvéd Légierő 101. "Puma" Honi Légvédelmi Vadászrepülő osztály 101/2 (Retek) vadászrepülő századánál szolgált. Az osztályt Magyarország légterének védelmére hozták létre, harcolt az amerikai 15. Légihadsereg és a Szovjet Légierő ellen, elsősorban Magyarország légterében. Király Gyula magyar királyi repülőhadnagy 1944. június 14-én a magyar kőolajfinomítók ellen intézett amerikai bombatámadás közben, légi harcban halt hősi halált. 1944. június 18-án a farkasréti temetőben temették el.

A hagyaték tartalmaz két fotóalbumot, két repülő tiszti tört, Király Gyula akadémiai oklevelét, a temetésére készült gyászbeszédet és gyászverset. A hagyaték tárgyai a hadnagy halála után mostohatestvére Bujdosó János tulajdonába kerültek, aki a II. világháború végével Ausztráliába emigrált édesanyjával. Bujdosó János a jelenlegi tulajdonosnak Szinger Tivadarnak baráti társaságába tartozott, és mivel ebben a baráti körben egyedül Szinger úrnak volt pilóta engedélye és ő értékelte a repülés történettel kapcsolatos gyűjteményt, így ezt az anyagot Bujdosó János Szinger Tivadarra hagyományozta.

A hagyaték tárgyai 2016 áprilisában érkeztek meg a Hadtörténeti Múzeumba. Az adásvételi szerződés megkötését követően a gyűjteményt a 103/2016 gyarapodási számon került a Múzeum tulajdonába. A műtárgyak a következő gyűjteményekben kerültek elhelyezésre:

Kéziratos Emlékanyag Gyűjtemény	M. kir „vitéz nagybányai Horthy István” honvéd repülő akadémia oklevele	2016.31.1.1/Ke
	Gyászvers	2016.32.1.1-7/Ke
	Gyászbeszéd	2016.33.1.1-4/Ke
Hidegfejver Gyűjtemény	1 darab magyar királyi repülő tiszti tör hüvellyel, csatlékkal	2016.2.1.1-3/Fe
	1 darab magyar királyi repülő altiszti tör hüvellyel	2016.1.1.1-2/Fe
Fotóarchívum	2 darab fotóalbum	2016.11.1.1-148/ Fk 2016.11.2.1-322/ Fk 2016.11.3.1/Fk-

1. M.kir „vitéz nagybányai Horthy István” honvéd repülő akadémia oklevele

Király Gyula repülőhadnagy honvéd repülő akadémián 1943. december 6-án szerzett oklevele.

Mérete 46×68 cm

2. Gyászvers, gyászbeszéd

Édesapja által, Király Gyula halála után 1944 júniusában írt, 18 versszakból álló gyászvers.

Dr. Fekete Lajos tábori lelkész által Király Gyula temetésére írt gyászbeszéd. (2 oldal)

3. Magyar repülő tiszti tör hüvellyel, csatlékkal és derékövvel Penge:

Anyaga: szénacél, nikkal

Technika: kovácsolt, csiszolt, reszelt, vésett, nikkelezett

Leírása: határozott hegybe futó gerincéles, kétélű penge. A penge lapján díszítés: hármashalom, turul, Szent Korona, cizellálás.

Markolat:

Anyaga: sárgaréz, fa, ezüst (forrasztott), szénacél (rugó), arany

Technika: öntött, cizellált, forrasztott, csiszolt, reszelt, vésett, aranyozott

Leírása: törkereszt a turulos díszítéssel, alatta rögzítő rugó nyomógommbal, axiálisan hornyolt fogantyú, turulfej.

Hüvely:

Anyaga: fa, sárgaréz, ragasztó (ismeretlen), forrasztott (ismeretlen), arany

Technika: fűrészelt, vésett, csiszolt, ragasztott, forrasztott, cizellált, poncolt, hajlított, aranyozott

Leírása: ovális profilú, a hüvelyfenék felé enyhén kúposodó, az élén forrasztott sárgaréz test, melynek alja gombban végződik. Felső élén egy-egy hordkarika, külső oldalán díszítések: Szent Korona, barázdák és cizellálás.

Csatlék:

Anyaga: textil, sárgaréz, arany

Technika: szövött, varrott, csiszolt, reszelt, öntött, aranyozott, hajlított

Leírása: kétszárú, felül rögzített, csattal állítható, fekete, bélelt textiltől készült csatlékdarab, végeiken akasztókengyelek, bennük karabínerek.

Deréköv:

Anyaga: textil, sárgaréz, arany

Technika: szövött, varrott, csiszolt, reszelt, öntött, aranyozott, hajlított

Leírása: fekete, bélelt textiltől készült deréköv, rajta kerek aranyozott csatdarab, rajta díszítés: Szent Korona, turul, koszorú és felirat: ISTENNEL HAZÁÉRT, bal oldalán akasztókengyel a csatlék felső része számára.

A tárgy megtartása: ép, kopott, korrodált felületek

4. Magyar repülő altiszti tör hüvellyel Penge:

Anyaga: szénacél, nikkell

Technika: kovácsolt, csiszolt, reszelt, vésett, nikkelezett

Leírása: határozott hegybe futó gerincéles, kétélű penge. A penge lapja díszítés nélküli.

Markolat:

Anyaga: sárgaréz, fa, ezüst (forrasz), szénacél (rugó), ezüst

Technika: öntött, cizellált, forrasztott, csiszolt, reszelt, vésett, ezüstözött

Leírása: törkereszt a turulos díszítéssel, alatta rögzítő rugó nyomógombbal, axiálisan hornyolt fogantyú, turulfej.

Hüvely:

Anyaga: fa, sárgaréz, ragasztó (ismeretlen), forrasz (ismeretlen), ezüst

Technika: fűrészelt, vésett, csiszolt, ragasztott, forrasztott, cizellált, poncolt, hajlított

Leírása: ovális profilú, a hüvelyfenék felé enyhén kúposodó, az élen forrasztott sárgaréz test, melynek alja gombban végződik. Felső élén egy-egy hordkarika, külső oldalán díszítések: Szent Korona, barázdák és cizellálás.

A tárgy megtartása: ép, kopott, korrodált felületek

5. Fotóalbumok

1. Album méretei: 25 cm×18 cm×3,5 cm

Album állapota: Bordó textil borítás több helyen lyukas, kopott, a papír borítás a széleken szakadt.

2. Album méretei: 26 cm×19 cm×2,4 cm

Album állapota: Az album gerincét takaró valószínűsíthetően bőr borítás ép, az album külső papír borítása szakadt, kopott. Az album belső oldalainak állapota ép, a lapok közötti pókpapír bélés néhol hiányos.

A két albumba a nagyjából 400 darab fényképet beragasztották, oldalanként a képek méretétől függően 1–10 darab fénykép található. A beragasztott képek állapota ép. Az album képei nagyjából időrendben, Király Gyula életútját tematikus egységekben mutatják be. Ezeket a képeket maga Király Gyula rendezte albumba. A fényképalbumokban be nem ragasztva vagy a ragasztás elengedése miatt, még további körülbelül 40 fotográfia található. Ezek vagy nagyobb méretük miatt különállóak, vagy valószínűsíthetően a tulajdonos Király Gyula halála után illesztették be őket az albumokba.

A fényképeket a következő tematikus egységekre lehet felbontani:

1. Iskolai évek: Király Gyula óvodás, elemi és gimnáziumi éveiről készült osztályfényképek.

2. Fiatal kori modellező szakkör: Király Gyuláról iskolás éve alatt készült képek miközben modelljeit készíti, repteti, versenyen bemutatja.

3. Fiatal kori vitorlázó tanfolyam: Király Gyula gimnáziumi éveinek a végén (1930-as évek vége 1940-es évek eleje) készült felvételek a vitorlázó tanfolyamról, vitorlázó repülőgépekről. A fényképek valószínűsíthetően Budapest közelében Farkashegyen, a Hármashatárhegyen vagy a Gödöllői-dombságban készültek.

4. A Horthy István repülőakadémián töltött évek: A fényképek bemutatják a kassai Horthy István repülőakadémián 1941–1943 között töltött éveket, az

iskolapadban és terepen folyó kiképzést. Információt nyújtnak a Magyarországon az 1940-es években használt repülőgépek típusairól és állapotáról.

5. Vadászpilóta szakát képzés: A fényképek 1944-ben készültek Király Gyula repülőhadnagyról a 101/2 (Retek) vadászpilóta század kiképzése során.

6. Király Gyula temetése: A fényképeken Király Gyula 1944. június 18-án, a budapesti Farkasréti temetőben lezajlott temetése látható.

Képek a hagyatékról

magyar királyi repülő altiszti tőr hüvellyel

magyar királyi repülő altiszti tőr hüvellyel

Lapok a fotóalbumból

A pályázati beszámoló a <http://www.militaria.hu/hatoteneti-intezet-es-muzeum/palyazatok/kiraly-gyula-hagyatek> link alatt tekinthető meg.